

Mnenje Odbora regij — Ukrepi za podporo oblikovanju visokotehnoloških zagonskih ekosistemov

(2014/C 415/02)

Poročevalec Markku Markkula (FI/EPP), član mestnega sveta Espooja**I. POLITIČNA PRIPOROČILA****Uvod**

Nedavne študije ⁽¹⁾ napovedujejo 8-odstotno letno rast internetnega gospodarstva na trgih razvitih držav G-20 v naslednjih petih letih. Poleg tega naj bi število razvijalcev aplikacij v Evropi naraslo z 1 milijona v letu 2013 na 2,8 milijona do leta 2018 ⁽²⁾. V sektorjih podpore in trženja je bilo leta 2013 zaposlenih 1,8 milijona ljudi, medtem ko naj bi jih bilo do leta 2018 kar 4,8 milijona. Ti podatki kažejo na to, da je treba posvetiti posebno pozornost pojavu visokotehnoloških zagonskih podjetij, ki bi lahko ob ustreznem vodenju postala resnično gonilo rasti in ustvarjanja delovnih mest. Kljub vsemu je treba nameniti pozornost tudi dejstvu, da se v Evropi podjetništvo ni sistematično spodbujalo, zato se bo treba temu od zdaj naprej veliko bolj in bolje posvetiti. Lokalne in regionalne oblasti so pristojne za tretjino javne porabe in dve tretjini javnih naložb, zato so ključne za uresničitev ciljev EU in spodbujanje podjetništva.

Ozadje

1. Visokotehnoloških zagonskih ekosistemov ni mogoče v celoti vnaprej načrtovati ali zasnovati. V ekosistemu številnih spremenljivk ni mogoče nadzirati. **Vendarle pa je mogoče opredeliti dejavnike, ki so ugodni za podjetništvo.** To so boljši dostop do kreditov, učinkovita zakonodaja in obdavčitev, spodbujanje podjetniške kulture in večjega podjetniškega tveganja. Te vidike je Evropska komisija večkrat poudarila, zlasti v Akcijskem načrtu za podjetništvo 2020 ⁽³⁾. Poleg tega je treba vzpostaviti infrastrukturo, ki zagotavlja dostop do širokopasovnega interneta, saj je to pogoj za spodbujanje visokotehnološkega podjetništva.

2. Zato je nemogoče napovedati, kje bo nastal nov ekosistem. Niso oblikovalci politike tisti, ki odločajo o tem, kje bo nastalo zagonsko podjetje, temveč zagonsko podjetje samo glede na to, kje so ustrezni pogoji za razvoj.

3. Podpiranje takšnih ekosistemov pomeni, da je treba spodbuditi k delovanju javno upravo, oblikovalce politike, podjetja, univerze, študente in vse druge akterje ter jim zagotoviti ustrezna sredstva in kulturo. **Solski sistem ima pri tem odločilno vlogo, saj odličnost in inovacije izvirajo od posameznikov.**

4. Zato je treba na nacionalni ravni usklajevati vire in jih skoncentrirati na nekaj ekosistemov na podlagi dobro opredeljenih meril, da bi čim bolj zmanjšali morebitni neuspeh in neučinkovitost. Sredstva bi bilo treba zbirati na regionalni ravni.

5. V Evropi so tako nacionalne kot regionalne pobude preveč razdrobljene. Potrebujemo skupni referenčni okvir.

Načrt

Izhodišče za sprejemanje odločitev za uresničitev ciljev so jasne in izčrpne informacije o konkretni temi. Po mnenju OR bi bilo zato treba:

6. ugotoviti, kaj je bilo v praksi do zdaj že storjenega, glede na to, da številne evropske regije že imajo instrumente in/ali politike za spodbujanje visokotehnoloških zagonskih podjetij. Tako bi lahko pripravili enostavne kazalnike s takojšnjimi rezultati;

⁽¹⁾ Boston Consulting Group, *The \$4.2 Trillion Opportunity – the internet economy in the G-20*, marec 2012.

⁽²⁾ GIGAOM RESEARCH, *Sizing the EU app economy*, februar 2014.

⁽³⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0795:FIN:SL:PDF>

7. zbrati podatke po skupinah in s tem ugotoviti, kateri so najbolj pomembni. Tako bi lahko ocenili ukrepe, ki so jih regije že sprejele, in predvideli trende;
8. oblikovati posebno zbirko podatkov, v okviru katere bi si različne ravni upravljanja lahko izmenjevale primere dobre prakse. Na podlagi tega bi lahko oblikovali primerjalni sistem, ki bi bil zelo koristen, zlasti za regije, ki zaostajajo z ustrezno zakonodajo;
9. uvesti mehanizem kvalitativnega ocenjevanja ponujenih storitev, da bi redno spremljali vmesne dosežene rezultate;
10. dobro vedeti, katere zainteresirane strani so najpomembnejše na regionalni ravni in kakšna je njihova odgovornost pri podpori zagonskih podjetij. Pri tem bi lahko uporabili tudi instrumente, ki so že na voljo v okviru drugih evropskih projektov, kot sta dinamično evidentiranje spletnih podjetnikov in zagonskih ekosistemov (*Dynamic Mapping of Web Entrepreneurs and Startups' ecosystem*) in observatorij grozdov (*Cluster Observatory*).

Poenostavitev in uskladitev upravnih postopkov

11. Glede na to, da je ideja zagonskega podjetja neločljivo povezana z idejo prožnosti, bi bilo treba čim bolj zmanjšati birokracijo. Birokratske ovire so še vedno največji problem, ki ga je treba odpraviti. Odbor zato predlaga, da je treba:
  - 11.1 **poenostaviti in uskladiti regionalno zakonodajo**, da ne bi po nepotrebnem oteževali nacionalne zakonodaje;
  - 11.2 ponuditi čim več dobro strukturiranih informacij na spletu, pri čemer je treba spoštovati predpise o varstvu podatkov;
  - 11.3 **določiti minimalne standarde za informacije**, ki morajo biti na voljo, da bi jih ljudje lahko ustrezno ocenili in zadeve primerjali;
  - 11.4 ponuditi vse postopke na internetu, čim bolj zmanjšati odvečne korake in omogočiti izpolnjevanje upravnih formalnosti neposredno na spletu;
  - 11.5 ponuditi spletne informacije tako v domačem jeziku kot v angleščini.
12. Točke 11.1–11.5 bi bilo treba uresničiti s pomočjo obstoječih instrumentov, med drugim portala http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/

Usposabljanje uslužbencev javne uprave

V okviru celotne strategije za podporo oblikovanju visokotehnoloških zagonskih ekosistemov OR poudarja, da:

13. bi bilo treba **usposablјati uslužbence javne uprave na lokalni in regionalni ravni**. Ljudje, ki bodo začrtali prihodnost gospodarstva, morajo biti čim boljše pripravljene in na tekočem z inovacijami;
14. morajo biti **lokalne in regionalne oblasti ter posamezniki na splošno sposobni načrtovati** in znati pripraviti program, ki bo prinesel rezultate. Potrebno je tudi podjetniško usposabljanje;
15. je treba pripraviti standardizirani mehanizem ocenjevanja kakovosti opravljenih storitev, da bi javno upravo spodbudili k čim boljšim rezultatom;
16. morajo tudi regije, ne samo nacionalne vlade, **razmišljati v digitalno smer**. S tem bi se povečala učinkovitost in uspešnost storitev za državljane;
17. je treba storiti več, da bi vsaka regija tako kot vsaka država imela odgovorno osebo za digitalno poslovanje (**chief digital officer**), ki bi bila stalno zaposlena, s polnim delovnim časom, in bi zagotavljala, da bi imele digitalne inovacije čim večji učinek in odmev;
18. bi morali biti **regionalni podatki javni**, saj so ključnega pomena za zagonska podjetja, **pri čemer je treba spoštovati predpise o varstvu podatkov**. S tem, ko bi regionalni podatki postali javni, bi se povečala transparentnost in zaupanje. S tem bi inovativna podjetja tudi lažje zgrabila priložnosti, ki se ponujajo;

19. **bi morale vse regije določiti vsaj omejeno število kvantitativnih ciljev** v zvezi s pametno rastjo in ustvarjanjem visokotehnoloških zagonskih ekosistemov; druga možnost bi bila, da oblikujejo kvalitativni pristop, ki temelji na pozitivni „usmeritvi k spremembam“ in tako prispeva k uresničitvi ciljev;

20. **bi morala biti za spremljanje in ocenjevanje politik pristojen tehnični odbor**, ki ga bodo sestavljali neodvisni strokovnjaki. Na podlagi spremljanja bi morala vsaka regija **redno objavljati (vsaj enkrat na leto) poročilo o napredku pri doseganju zastavljenih ciljev**. To poročilo bi moralo predvsem preučiti izvajanje strategije za pametno specializacijo (RIS3) v regijah, zlasti napredek pri razvoju inovativnih ekosistemov ter načine doseganja rasti in ustvarjanja novih zelo uspešnih podjetij. Poleg tega bi s tem spodbudili usklajevanje različnih dejavnosti na tem področju v Evropi. Nikakor pa to poročilo ne bi smelo predstavljati dodatnega upravnega bremena za lokalne in regionalne oblasti;

21. **je treba pravočasno pripraviti ustrezno statistično bazo podatkov na lokalni in regionalni ravni ter opredeliti regionalne kazalnike napredka, s pomočjo katerih bi spremljali rezultate**, da bi ugotovili, katere politike so najbolj učinkovite in katere najmanj, ter na podlagi tega pripravili prihodnje politike.

Spodbujanje učenja podjetništva in inovacij

Iz izkušenj je razvidno, da je uspeh podjetja neposredno povezan s stopnjo izobrazbe podjetnika ne glede na poklic⁽⁴⁾. Po podatkih iz nekaterih držav članic je v petih letih po opravljenem magisteriju podjetnikov samo 1 % izmed teh ljudi. Vse večja vrzel se kaže tudi med zahtevami delodajalcev in kvalifikacijami delavcev: kar 26 % evropskih delodajalcev ima težave z zaposlovanjem zaradi pomanjkanja ustreznih talentov⁽⁵⁾. Odbor poudarja, da je treba:

22. **določiti osebo, ki bo neprestano skrbela za spodbujanje podjetništva**. To bi lahko dopolnili z objavljanjem dejanskih zgodb o uspehu. Vsi mladi Evropejci bi morali biti seznanjeni s priložnostmi, ki se trenutno ponujajo zaradi novih tehnologij;

23. **spodbujati proaktivnost mladih** in odpraviti kulturne in psihološke ovire, ki otežujejo dostop do podjetništva. To pomeni, da je potrebna obsežna strategija za izobraževanje o podjetništvu, kar je OR poudaril že v mnenju o ponovnem razmisleku o izobraževanju⁽⁶⁾;

24. **vzbuditi navdušenje nad ustvarjanjem podjetij**. Uspešne podjetnike, katerih podjetja so resnično vplivala na vsakodnevno življenje ljudi, bi morali nagradjevati in jih obravnavati kot vzornike. Potrebujemo spodbudo tako za podjetništvo kot inovacije;

25. **vključiti inkubatorje v šolske programe in povezati izobraževanje s podjetniškim svetom**. Tako bi lahko študentje okusili, kaj pomeni ustanoviti podjetje, ne da bi jim bilo treba opustiti študij, ki bi bil v primeru neuspeha kot varnostna mreža;

26. **podpirati izobraževalne programe, ki jih ponujajo podjetja** in ki so mednarodno usmerjeni, namenjeni zagonskim podjetjem in podjetjem z močno rastjo, ki združujejo najnovejšo tehnologijo ter razvoj podjetij in oblikovanja skupaj z ugotovitvami podjetnikov. Ti programi prinašajo korist za lokalno območje in dokazano vodijo do najboljših rezultatov;

27. **sprejeti sistem sofinanciranja in/ali delnega kritja stroškov**, s čimer bi lahko podjetja vložila nekaj denarja, da bi dokazala, da so resnično zainteresirana za pobudo, v nekaterih primerih pa bi bilo to obvezno; tako bi zagotovili, da bodo različni šolski programi in programi usposabljanja ustrezali dejanskim potrebam trga. Idealno bi bilo, če bi se v okviru teh programov povezala podjetja iz različnih regij in sektorjev, ki bi jim bile na voljo najnovejše informacije in tehnologija, ter bi nastali partnerski projekti med podjetji ter izobraževalnimi in raziskovalnimi ustanovami;

⁽⁴⁾ Evropska komisija, *Effects and impact of entrepreneurship programmes in higher education*, marec 2012.

⁽⁵⁾ McKinsey Global Institute (James Manyika, Susan Lund, Byron Auguste in Sreenivas Ramaswamy), *Help wanted: The future of work in advanced economies*, marec 2012.

⁽⁶⁾ CdR 2392/2012.

28. pospešiti postopek akreditacije takšnih programov;
29. ustvarjati sinergije med različnimi evropskimi programi za spodbujanje podjetništva, zlasti med programom Obzorje 2020, Programom za konkurenčnost podjetij in MSP (COSME) ter evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi (ESIF).

Pametna specializacija ekosistemov

Kakor je že poudaril v mnenju o premoščanju inovacijskega prepada ⁽⁷⁾, OR ponavlja naslednje:

30. Svet EU je poudaril pomen umestitve pametne specializacije v politični okvir strategije Evropa 2020. V vodniku EU za raziskovalne in inovacijske strategije za pametno specializacijo (RIS3) so te strategije opredeljene kot celostni načrti gospodarske preobrazbe, prilagojeni lokalnim razmeram.
31. Platforma za pametno specializacijo (platforma S3) mora bolj podpreti dejavnosti na lokalni in regionalni ravni, pri čemer mora biti poseben poudarek na manj razvitih regijah. To zlasti pomeni, da je treba podpirati iskanje dejavnosti z visoko dodano vrednostjo v vsaki regiji in da je treba zagotoviti čim boljše možnosti za krepitev konkurenčnosti regije in kombinacijo politik, ki je potrebna za oblikovanje strategij za pametno specializacijo teh regij.
32. Odbor poudarja pomen evropskega in regionalnega financiranja inovacijskih in proizvodnih ekosistemov z močnimi lokalnimi, regionalnimi ali nadregionalnimi značilnostmi.

Drugi koristni ukrepi

Odbor poziva regije v posameznih državah članicah, naj:

33. **uskladijo prispevke različnih akterjev ekosistema.** Spodbujanje sodelovanja in ustvarjanje mrež med akterji ekosistema je glavna naloga javne uprave;
34. **več kupujejo od visokotehnoloških MSP.** V celotni EU je namreč večina javnih naročil sklenjena z velikimi multinacionalkami. Zato je treba hitro prenesti nove direktive o javnih naročilih ⁽⁸⁾, ki precej izboljšujejo dostop MSP do trga;
35. si prizadevajo za privabljanje vodilnih visokotehnoloških podjetij, da bi povečali bazo tehnoloških talentov in dosegli učinek prelivanja. Vse to bi bilo treba načrtovati v okviru, ki presega lokalno raven.

V Bruslju, 7. oktobra 2014.

*Predsednik
Odbora regij*
Michel LEBRUN

⁽⁷⁾ CdR 2414/2012 fin.

⁽⁸⁾ Direktiva 2014/24/EU, ki nadomešča Direktivo 2004/18/ES, in Direktiva 2014/25/EU, ki nadomešča Direktivo 2004/17/ES.